

Nemčijo. „Möge die dargebotene Hand ehrlich, ohne Hintergedanken ergriffen werden, denn das Bündniss mit Deutschland bedeutet die Lahmlegung des Panslavismus, die Sicherstellung des europäischen Friedens“. Te besede se tolmačijo tako: „Mi nimamo strahu o pangermanizmu; mi hočemo zvezo z Nemčijo, da tlačimo Slovane in jih pritiskamo na zid“. „Weg mit der Maske!“ ali po naše: „Krinko (šemo) z obraza!“ velja tedaj le za nasprotnike naše, kateri delajo za pruskega kralja.

Največ so si skušali pomagati s tem, da so se lagali o našem programu. Tako slepi so ti ljudje, da v istem listu razglašajo naš program, nam pa očitajo besede in sklepe, ktere so si sami izmislili. Oni pravijo, da hočemo novo deželo osnovati zunaj monarhije habsburške; al v programu je jasno rečeno, da hočemo le starodavno, močno, vsem pravično habsburško monarhijo. — Dalje pravijo, da ta program govori le o Slovanih, kakor da bi drugih narodov ne bilo v Avstriji. To je isto tako laž, kakor očitvidno kaže točka tretja. Nasprotniki „Tagblattovci“ nimajo nobenih drugih pripomočkov nego laži, in ko jim zmanjka laži, morajo vtihniti.

Drugi prašajo: „kdo so oni možje, ki so snovali program? kdo jih je pooblastil sklepati o tako važni mednarodni zadevi?“ — To, kar se je dogovorilo v Ljubljani, ni mednarodna pogodba taka, da bi bila komu že postava. To je le ideja, ktere niso iznajdli oni možje, ki so bili 1. decembra l. l. v Ljubljani, in so starodavne občutke južnih Slavenov v besedah izrazili in formulirali. Sicer pa onemu vprašanju stavimo nasproti naše vprašanje: Kdo nek je prašal za legitimacijo one 3 Švicarje, kateri so Švico rešili? — Ker so te ideje iz srca naroda vzete, bodo se vresničile.

Po mojem mnenju je naš program velike važnosti v dvojnem obziru: 1. v narodnem za vse južne Slavene, katerim je zedinjenje neobhodno potrebno, in 2. za celo cesarstvo, in to posebno v besedi: „habsburška monarhija“. Politiki dandanes sami ne vedó, kakošno ime da bi dali na dvoje razcepljeni državi; mi smo prvi razglasili starodavno a vendar zdaj novo besedo: „habsburška monarhija“. Gospôda! tû imam v rokah list — „državni zakonik“ mu je ime — „za v državnem zboru zastopane dežele“. Ko bi prišel Švicar, Amerikanec, Anglež itd. in bi ga prašali: naj pové, za ktere dežele velja ta list? Odgovoril bode, da ne vé, ker državni zbori so po celem svetu. Mi v ljubljanskem shodu smo pravo zadeli, da smo državi naši novo ime dali, in sicer tako, da se ga bodo tudi drugi poprijeli, in da ono bode zastava, pod katero mi hočemo zoper dvalizem braniti svoje pravice in ustanoviti federalistično habsburško monarhijo.

Mnogovrstne novice.

* *Število ljudi in živine na Ogerskem.* Tudi ogerska vlada je dala lani ljudi in živino šteti, in je naštela ljudi 11 milijonov 117.623, v Erdelji (Siebenbürgen) pa še posebej 2 milijona 101.727 duš. Konj na Ogerskem in Erdeljskem skupaj imajo 4 milijone 819.652, oslov 29.085, mēzgov 2648, goveje živine 4 milijone 486.905, ovác 13 milijonov 760.700, kóz 409.242, prešičev 3 milijone in 513.231, čbelnih panjev 488.429.

* *Najdencev (nezakonskih otrok) v dolnji Avstriji,* za ktere mora dežela skrbeti, je okoli 30.000, za ktere vsako leto najmanj potrebuje 600.000 gold. Ker se toliki stroški ne morejo poplačati iz deželnega najdenišničnega zaklada, se obrača ravno zdaj vodstvo te naprave na usmiljenje dobrotnikov. — Povsod tedaj so ti

ubogi otroci, ki so nedolžni pregrehe svojih roditeljev, deželnemu zakladu velika nadloga, te nadloge pa je veliko kriva naprava nekdanjega cesarja Jožefa, po kateri se skrivajo večkrat zelo bogati očetje tacih otrok, dežela pa mora potem za-nje plačevati.

Dopisi.

Iz Zagreba 10. jan. — Deželnega zbora je konec, a bana Raucha še — ni konec! Al, kar še danes ni, mora biti kmalu, sicer si zapiše magjarski dvalizem na čelo kritiko, ktera v eni sami besedi pové vse, in ta besedn glasi se: korupcija! Več časa se je motal in motal ta deželni zbor na hudo nevoljo vseh pravih domoljubov, in sestavljen le od uradnikov in slugov Rauchovih sklepal je o najvažnejših zadevah deželnih, in to, če tudi so bile zelo prazne klopi poslancev! In kakor bengalični ogenj je razpust deželnega zbora iluminirala razsodba v Petrinji, v kateri je bil Mrazović 7. dne t. m. nedolžen spoznan, — Rauch pa po takem obsojen, da je imel roko vmes v oni slepariji, po kateri je, kakor je „Zatočnik“ naravnost rekel, dežela blizo za 10 milijonov poškodovana. Potrla je pa ta sodba bana Raucha tako, da v poslednji seji, ko je bil deželni zbor razpuščen, mu je popolnoma besedo vzelo, da od vsega njegovega govora so mu le besede: „vabim vas gospôda v cerkev in tako dalje!“ v ustih še ostale. Mrazovića pa, ki je v „Zatočniku“ razodel „krasni značaj“ banov, so domoljubi častili s serenado in navdušenimi živio-klici. „Agramerica“ zdaj skuša sodbi v Petrinji veljavo podreti s tem, da pravi, da je bila to le sodba vojakov (graničarov) a ne civilne sodnije, in veže še družih otrobov več; al še bolj je s tem mamelukinja Rauchova zabredla v blato, kajti „Zatočnik“ zahteva, naj baron Rauch Mrazovića na novo toži pri kaki drugi tujis odniji, na priliko, na Dunaji, in velja naj to, kar bo ta sodnja razsodila; dalje pa še barona Raucha pozivlja, naj ga toži tudi zaradi očitjanja o limito-soli, in mu žuga, ako ban tega ne stori, ga bode sam „Zatočnik“ tožil. — Iz tega vidite, v kakošni „svitlosti“ stoji zdaj svitli gospod ban hrvaški, in kamo je zabredel Andrassijev privrženec, ki je imel magjarijem glorificirati v trojedni kraljevini! Vsa dežela je zaradi tolikega škandala iz sebe in pričakuje, kaj bode.

Iz Prage. — „Pokrok“ je priobčil glas nekega avstrijskega patriota, ki je vreden, da ga izvedó tudi Slovenci. On — baron Kotz? — je bil ustavoveren, ne sicer kakor da bi bil priterjeval raznim osnovam vladnim od Šmerlinga počenši, kajti dobro je vedel, da vse one vlade stale so bolj na nemškem (liberalnem) nego avstrijskem stajališču, ampak nadja se, da bode pravemu poravnajočemu ministerstvu morda vendar moč, ustavo v soglasje spraviti z avstrijskimi razmerami. V tem obziru je z veseljem pozdravil ministerstvo grofa Potockega. Al Beustov odgovor, ki ga je dal unidan dr. Riegerju, odprl mu je oči, da odsle mora biti deklarant, ako hoče ostati Avstrijanec. Prej se je nadjal, da grof Beust dovrši spravo. Odkar pa je odgovoril ne kot državni kancelar, ampak kot pisavec „Presse“ ter zabrenkal na veliko-nemško struno, in kar je „N. fr. Presse“ zmage si svesta naznanila, da se grof Potocki vjema z njim, od tedaj se od te strani ne nadja ničesa. Ker tedaj oni ministri — kakor je videti — Avstrijo pripravljajo za pruski želodec, zato je česka deklaracija postala avstrijska deklaracija. Le enaka pravica vsem narodom more pot prestriči onemu razjedalnemu prizadevanju. V prejšnjih časih se je Avstrija mogla vladati s pametnim centralizmom; danes je to nemogoče, in ker dvalizem ni drugega kakor le dvojna centralizacija, zato